

de geschillencommissie

Postbus 90600
2509 LP Den Haag
bezoekadres
Bordewijklaan 46, Den Haag
T 070 - 310 53 10
F 070 - 365 88 14

HOE WERKT DE GESCHILLENCOMMISSIE AUTEURSCONTRACTENRECHT

1. Inleiding

U bent een auteur of uitvoerend kunstenaar (verder te noemen: maker), of erfgenaam of legataris van de maker, of een uitgever of producent (verder te noemen: exploitant) en u heeft onderling een geschil over de overeenkomst betreffende de exploitatie van het auteursrecht of naburig recht (verder te noemen: exploitatieovereenkomst). Samen komt u er nog niet uit. U wilt er het liefst samen uitkomen en een gang naar de rechter voorkomen. U kunt dan voor de meeste geschillen de hulp inroepen van de Geschillencommissie Auteurscontractenrecht.

In deze brochure staat in hoofdlijnen hoe de Geschillencommissie werkt en wanneer u deze kunt inschakelen. De volledige procedure is omschreven in het reglement van de Geschillencommissie. Het reglement wordt u op aanvraag gratis toegestuurd.

2. Een eenvoudige, efficiënte en goedkope procedure

De procedure bij de Geschillencommissie kent een aantal voordelen:

Eenvoudig:

Iedere partij krijgt de gelegenheid om zijn klacht eerst aan de commissie kenbaar te maken. De andere partij ontvangt de klacht en kan daarop reageren. Wanneer het komt tot een zitting kunt u uw kant van de zaak mondeling toelichten aan de Commissie. Een advocaat of andere vorm van rechtshulp is dus niet nodig.

Efficiënt:

De Geschillencommissie probeert altijd zo snel mogelijk een schikking tot stand te brengen. Mocht dat niet mogelijk zijn dan volgt een uitspraak, die gelijk onderdeel van de overeenkomst kan worden. De Geschillencommissie en eventueel in te schakelen (bemidde-

lings)deskundigen hebben ruime ervaring met de praktijk op uw terrein.

Goedkoop:

Het klachtengeld bedraagt € 150,- (exclusief BTW). Voor dit bedrag wordt zonodig ook een deskundigenrapport opgemaakt of bemiddeld (mediation).

Andere kosten hoeft u niet te maken, met uitzondering van de kosten die direct verband houden met de procedure, zoals portiekosten en reiskosten voor het bijwonen van de zitting.

De kosten van de SGB en de procedurekosten worden namelijk collectief gefinancierd door de Federatie Auteursrechtbelangen vanuit collectief voor rechthebbenden geïnde gelden. De financiering van lopende geschillen is door de Federatie gegarandeerd. (Mocht dat niet meer zo zijn, zullen tijdelijk geen nieuwe geschillen in behandeling worden genomen en wordt dat vermeld op de website van de Geschillencommissie.)

In de gevallen dat de Commissie geen inhoudelijke uitspraak kan doen, ontvangt u het klachtengeld - minus een bedrag van € 25,-- (exclusief BTW) terug. U kunt het geschil dan nog wel aan de gewone rechter voorleggen.

U krijgt het klachtengeld vergoed van de andere partij indien u als indiener van de klacht in het gelijk wordt gesteld. Indien u gedeeltelijk in het gelijk wordt gesteld, kan de Commissie anders beslissen.

Schakelt u rechtshulp in, dat hoeft niet maar mag uiteraard wel, dan komen de kosten daarvan voor eigen rekening. U kunt zich natuurlijk ook altijd laten bijstaan of adviseren door een vak-, branche- of beroepsorganisatie.

3. Wie zitten er in de Geschillencommissie?

De Geschillencommissie bestaat uit drie leden: een voorzitter aangezocht door de Stichting Geschillencommissies voor beroep en bedrijf (SGB), een lid voorgedragen door het Platform Makers en een lid voorgedragen door het Plat-

form Creatieve Media Industrie. Alle leden worden door het bestuur van de Stichting benoemd op basis van hun deskundigheid en kennis van en ervaring in de sector. Zij vervullen hun functie onpartijdig en onafhankelijk. De Commissie kan in complexe zaken worden uitgebreid naar vijf leden.

4. Welke geschillen kunnen worden voorgelegd?

De Commissie heeft tot taak de beslechting van een aantal specifieke geschillen over overeenkomsten die de verlening van een exploitatiebevoegdheid tot hoofddoel heeft tussen makers en exploitanten. (Het gaat dus niet over in opdracht gemaakte werken die primair bedoeld zijn voor het gebruik door de opdrachtgever, zoals logo's en websites.)

De exploitant moet bij de SGB voor de behandeling van geschillen zijn geregistreerd. De exploitant kan ook degene zijn aan wie de oorspronkelijke contractspartij de exploitatiebevoegdheid heeft overgedragen.

De Commissie zal het geschil niet in behandeling nemen als daarover al een gerechtelijke procedure in gang is gezet of de rechter al een uitspraak heeft gedaan. De Commissie zal dat ook niet doen als niet is voldaan aan de formele of procedurele eisen of als zij van mening is dat de indiener van het geschil daarbij onvoldoende belang heeft.

Het moet gaan om geschillen over:

- a. het recht op *billijke vergoeding* van de maker voor de verlening van een exploitatiebevoegdheid (op grond van artikel 25c lid 1 Auteurswet);
- b. het recht op een *aanvullende billijke vergoeding* indien de maker exploitatiebevoegdheden heeft verleend ten aanzien van een exploitatie op een ten tijde van sluiting van de overeenkomst nog onbekende wijze en de exploitant gaat hiertoe over (op grond van artikel 25c lid 6 Auteurswet);
- c. het recht op een *aanvullende billijke vergoeding* van de maker indien de overeengekomen vergoeding gelet op de wederzijdse prestaties een ernstige onevenredigheid vertoont in verhouding tot de opbrengst van de exploitatie van het werk (*bestsellerbepaling*) (op grond van artikel 25d Auteurswet);
- d. het recht op een *billijke vergoeding* van de maker of uitvoerend kunstenaar voor de overdracht van rechten voor en de exploi-

tatie van een filmwerk, zoals een film-, video, of televisieproductie (op grond van artikel 45 lid 1 Auteurswet).

Let wel: De Commissie kan bovengenoemde geschillen over de (aanvullende) billijke vergoeding alleen in behandeling nemen als de exploitatieovereenkomst is gesloten op een moment dat het auteurscontractenrecht in werking was, vanaf 1 juli 2015!

Bij geschillen over de billijke vergoeding voor filmwerken (hierboven onder d. genoemd) mag de overeenkomst van eerdere datum zijn als het filmwerk maar op of na 1 juli 2015 voltooid was.

Geschillen over de volgende kwesties kunnen aan de Commissie worden voorgelegd zonder dat het uitmaakt wanneer de overeenkomst is gesloten of het filmwerk is voltooid:

- e. geheel of gedeeltelijke *ontbinding* van de overeenkomst door de maker op grond van niet aan de maker toe te rekenen onvoldoende exploitatie (non-usus) en de exploitant niet een zwaarwegender belang heeft bij instandhouding van de overeenkomst (op grond van artikel 25e Auteurswet)*;

* NB Als de klacht wegens non-usus zich richt tegen een exploitant aan wie de oorspronkelijke exploitant de exploitatiebevoegdheid heeft overgedragen, dient deze overdracht wel op of na 1 juli 2015 te hebben plaatsgevonden.

- f. een voor *onredelijk lange of onvoldoende bepaalde termijn gemaakte aanspraak op de exploitatie van toekomstige werken* van de maker (op grond van artikel 25f lid 1 Auteurswet)
- g. *voor de maker onredelijk bezwarende bepalingen* (op grond van artikel 25f lid 2 Auteurswet).

5. Wie kunnen een geschil aanhangig maken?

Zowel de maker als de exploitant kan een geschil indienen. Daarbij geldt dat de maker (of zijn erfgenaam of legataris) een natuurlijke persoon moet zijn. Een zogenaamde fictieve maker (de auteursrechten van de maker zijn ondergebracht in een rechtspersoon) die zich naar het oordeel van de Commissie in een vergelijkbare onevenwichtige contractuele positie bevindt als een natuurlijke persoon kan eveneens een geschil indienen. Het geschil kan ook door een gemachtigde worden ingediend, waaronder een stichting of vereniging met volledige rechtsbevoegdheid voorzover zij de belangen van makers ingevolge haar statuten

behartigt, zolang het gaat om een geschil tussen een (of meer) individuele maker(s) en een exploitant inzake een tussen hen van kracht zijnde exploitatieovereenkomst.

6. Anoniem een geschil voorleggen

Een maker kan, bijvoorbeeld wegens vrees voor repercussies in de individuele relatie met de exploitant, het geschil door een gemachtigde aan de Commissie laten voorleggen zonder dat de identiteit van de maker daarbij bekend wordt gemaakt, mits het geschil zich daarvoor leent. De (voorzitter van de) Commissie zal daarvoor moeten vaststellen of de Commissie voldoende geïnformeerd is om over het geschil een uitspraak te kunnen doen. Omdat en zolang de maker anoniem blijft, kan een uitspraak van de Commissie niet geacht worden te zijn overeengekomen (geen bindende uitspraak). De Commissie kan alleen beslissen wat zij voor recht houdt in de rechtsverhouding tussen contractspartijen.

Omdat in een dergelijk geval ook geen beroep bij de rechter mogelijk is, kunnen partijen de beslissing binnen twee maanden na verzending nogmaals in volle omvang ter beoordeling aan de Commissie voorleggen. De Commissie die het geschil in tweede instantie beoordeelt zal uit een andere voorzitter en leden bestaan. Degene die het beroep instelt is daarvoor € 150,- (exclusief BTW) aan klachtengeld verschuldigd.

7. Altijd eerst zelf proberen

De Commissie kan wanneer de wederpartij daarom verzoekt besluiten geen inhoudelijke uitspraak te doen als u uw contractspartner niet eerst de gelegenheid heeft gegeven om binnen een redelijke termijn met u tot een schikking te komen. Daarom moet u altijd - zo snel mogelijk - eerst zelf proberen met uw contractspartner tot een oplossing te komen. Helpt een eerste telefoontje niet, stuur hem dan een brief of e-mail met uw klacht. U dient uw contractspartner daarbij een redelijke termijn te stellen om met u tot een schikking te komen.

8. Hoe moet een geschil worden ingediend?

U bent maker

Als u een geschil aan De Geschillencommissie wilt voorleggen, dient u altijd eerst het vragenformulier in te vullen. Op het vragenformulier

geeft u niet alleen aan wat uw klachten zijn, maar ook wat uw voorstel is ter oplossing van het geschil.

Met uw handtekening onder het ingevulde vragenformulier geeft u aan dat u wilt dat de Commissie uw zaak behandelt en dat u zich aan de uitspraak van de Commissie zult houden. Tegelijk met het vragenformulier moet u ook de kopieën van de daarin gevraagde stukken toesturen. Andere stukken die u relevant acht voor de beoordeling van het geschil dient u ook mee te sturen.

Nadat u het vragenformulier definitief heeft ingediend, wordt u gevraagd het klachtengeld te betalen. Na ontvangst van het klachtengeld zal op het secretariaat van De Geschillencommissie gecontroleerd worden of de Commissie uw klacht kan behandelen.

Alvorens uitsluitel wordt gegeven of het aanhangig gemaakte geschil door de Commissie kan worden behandeld, kan de Commissie ter completering van het dossier aanvullende stukken opvragen. Indien binnen de door de Commissie gestelde termijn de gevraagde gegevens niet zijn ontvangen, zal het dossier worden gesloten.

Komt u in deze fase tot een onderlinge oplossing met de wederpartij nog voordat de Commissie de wederpartij om een standpunt heeft gevraagd naar aanleiding van het door u ingediende geschil, dan ontvangt u het klachtengeld - minus een bedrag van € 25,- (exclusief BTW) terug.

De exploitant dient geregistreerd te zijn bij de SGB. Als de exploitant op het moment van indienen nog niet is geregistreerd bij de SGB, dan kan de maker het geschil toch aanhangig maken. De SGB zal dan bij de exploitant na gaan of deze bereid is zich alsnog te registreren. Registreert hij zich vervolgens, dan kan het geschil worden behandeld. Registreert hij zich niet, kan het geschil niet worden behandeld en wordt het klachtengeld volledig terugbetaald.

U bent exploitant

Als een maker een geschil tegen u aanhangig heeft gemaakt en u bent niet geregistreerd bij De Geschillencommissie dan dient u zich eerst te registreren bij de SGB. Zie daarvoor:

<https://www.degeschillencommissie.nl/ondernemers/registreren/auteurscontractenrecht>.

De kosten van registratie bedragen € 150,-- (exclusief BTW). Met uw registratie geeft u aan dat u wilt dat de Commissie uw zaak behandelt en dat u zich aan de uitspraak van de Commissie zult houden.

Als u zelf een geschil wenst in te dienen, kunt u als geregistreerde exploitant het vragenformulier voor exploitanten sturen aan De Geschillencommissie. Tegelijk met dit formulier moet u ook de kopieën van de daarin gevraagde stukken toesturen. Andere stukken die u relevant acht voor de beoordeling van het geschil dient u ook mee te sturen.

Nadat u het geschil heeft ingediend, wordt u gevraagd het klachtengeld te betalen. Na ontvangst van het klachtengeld, wordt uw formulier aan de maker gestuurd met het verzoek aan te geven of hij instemt met de behandeling van de zaak door de commissie. Daartoe moet de maker het vragenformulier invullen en ondertekenen, waarbij de maker zijn standpunt kan geven. Stemt de maker niet met de behandeling door de Commissie in, kan het geschil niet worden behandeld en wordt het klachtengeld volledig aan u terugbetaald.

Komt u in deze fase tot een onderlinge oplossing met de wederpartij nog voordat de Commissie de wederpartij om een standpunt heeft gevraagd naar aanleiding van het door u ingediende geschil, dan ontvangt u het klachtengeld - minus een bedrag van € 25,-- (exclusief BTW) terug.

9. En dan verder?

Nadat aan de hierboven genoemde voorwaarden door de klager is voldaan, krijgt de wederpartij afschriften van het formulier en de andere stukken toegestuurd. Hij krijgt dan een maand de tijd om schriftelijk bij de Commissie te reageren. De klager krijgt vervolgens een kopie van de reactie van de wederpartij ter kennisname toegezonden. De Commissie zal daarbij tevens onderzoeken of er nog mogelijkheden zijn om partijen (alsnog) tot een schikking te brengen.

De Geschillencommissie kan besluiten om een deskundige naar de klacht te laten kijken. Deze deskundige zal altijd bezien of er mogelijkheden zijn om alsnog tot een onderlinge oplossing te komen.

Beide partijen kunnen bij het onderzoek aanwezig te zijn. De deskundige beoordeelt de klacht en brengt een rapport uit aan de Ge-

schillencommissie. Maker en exploitant krijgen beiden een kopie van het rapport van de deskundige toegestuurd. Beide partijen kunnen desgewenst een reactie geven op het rapport.

Verlenging van de bij de Geschillencommissie geldende termijnen (bijvoorbeeld vanwege langdurig verblijf in het buitenland) is in beginsel niet mogelijk. Ook de zittingsdatum kan, als deze eenmaal is vastgesteld, niet meer worden verschoven.

Al met al is met de procedure een aantal maanden gemoeid. U kunt de periode bekorten door zelf snel te reageren.

10. De andere partij wil alsnog overleggen

Het kan zijn dat de andere partij na ontvangst van de stukken, u toch nog een aanbod doet om een behandeling door de Geschillencommissie te voorkomen. U kunt dat aanbod accepteren en afzien van verdere behandeling van het geschil. Bedenk echter wel dat het klachtengeld door de Commissie in dat geval niet terug wordt betaald. Partijen moeten daar dis rekening mee houden bij de schikking die zij onderling treffen.

11. De zitting

Partijen bij het geschil krijgen bericht wanneer het geschil door de Commissie zal worden behandeld. Met de zittingsdatum kan niet meer worden geschoven. Bent u in een bepaalde periode verhinderd en wilt u wel graag op de zitting komen, dan is het verstandig dat tijdig te melden. Mogelijk kan daarmee dan bij het bepalen van de zittingsdatum rekening worden gehouden. Indien u voor de zitting verhinderd bent, kunt u overwegen iemand te machtigen om namens u op te treden. De zittingen worden gehouden in Den Haag.

Wanneer u naar de zitting komt, heeft u de gelegenheid om uw klachten nog eens mondeling toe te lichten. Bovendien biedt het de Commissie de mogelijkheid tot het stellen van vragen en u tot het geven van nader commentaar. Dit kan verhelderend werken. Partijen zijn echter vrij om te komen of weg te blijven. Als u komt, is dat voor eigen rekening.

12. De uitspraak

Nadat de Commissie partijen gehoord heeft, beraadslaagt zij (buiten aanwezigheid van partijen) over haar beslissing.

De Commissie betreft bij haar beoordeling van het geschil onder andere:

- a. aard en inhoud van de overeenkomst, wederzijds kenbare belangen van partijen en overige omstandigheden van het geval;
- b. relevante tweezijdige modelcontracten, relevante tweezijdige modelbepalingen of relevante tweezijdige normtarieven van representatieve belangenorganisaties: deze bepalingen en tarieven worden in beginsel billijk en redelijk geacht, tenzij deze tot kennelijk onredelijke consequenties leiden in het individuele geval.

Het is mogelijk dat de Commissie partijen alsnog tot een schikking brengt. Dit kan uiteraard alleen als beide partijen ermee instemmen.

De door de partijen ter zake van de behandeling van het geschil gemaakte kosten komen voor hun eigen rekening tenzij de Commissie in bijzondere gevallen anders bepaalt.

Circa één maand na de zitting wordt de uitspraak schriftelijk aan partijen medegedeeld.

13. Uitspraak geacht te zijn overeengekomen, tenzij

Tegen een uitspraak van de Commissie is geen beroep bij de Commissie mogelijk. Na de zitting is de discussie gesloten. Wel kan na de uitspraak, indien dat binnen 14 dagen wordt verzocht, een kennelijke reken- of schrijffout in de tekst nog worden hersteld.

Hetgeen in de uitspraak is vastgesteld, wordt geacht te zijn overeengekomen tussen partijen, tenzij het geschil bij de rechter aanhangig wordt gemaakt binnen drie maanden nadat afschrift van de uitspraak van de Commissie aan partijen werd verzonden.

Dit geldt echter niet indien het geschil is ingediend door een maker die zijn identiteit niet bekend heeft gemaakt. (Zie voor de beslissing voor recht en het hoger beroep in geval van een anonieme maker punt 6.)